

THÔNG TIN CHUYÊN ĐỀ:

CỘNG ĐỒNG ASEAN 2015

Xây dựng Cộng đồng ASEAN 2015

vì mục tiêu hòa bình, ổn định, phát triển và hướng tới người dân

Ngày 31-12-2015, Cộng đồng ASEAN sẽ chính thức ra đời. Đây là dấu mốc quan trọng trong lịch sử của ASEAN. Dưới mái nhà chung đó, các dân tộc ở Đông Nam Á sẽ chung sống, gắn kết, chia sẻ lợi ích và phát triển trên chặng đường mới của mình. Mặc dù chưa là hiện thực, nhưng ngay từ lúc này, sự kiện đó đang thu hút mối quan tâm của cộng đồng quốc tế.

Các đại biểu dự Tọa đàm hướng tới Cộng đồng ASEAN 2015. (Ảnh: TTXVN)

Kể từ khi thành lập (ngày 08-08-1967) đến nay, ASEAN không chỉ phát triển về quy mô¹, mà ngày càng phát huy vai trò đẩy mạnh hợp tác và liên kết khu vực, tăng cường đoàn kết, hiểu biết và tin cậy lẫn nhau giữa các dân tộc ở khu vực Đông Nam Á. ASEAN cũng là nhân tố hàng đầu thúc đẩy đối thoại và hợp tác vì hòa bình, an ninh, phát triển thông qua việc khởi

xướng và giữ vai trò chủ đạo trong nhiều diễn đàn khu vực hiện có, với sự tham gia rộng rãi của các đối tác; đồng thời, là lực lượng có vai trò quan trọng ở châu Á-Thái Bình Dương. Trong quá trình đó, các thể chế hợp tác, phương thức làm việc của ASEAN từng bước được hoàn thiện, phát triển; trong đó, xây dựng Cộng đồng ASEAN vào năm 2015 chắc chắn sẽ là một trong những thành tựu nổi bật nhất.

Hòa bình, ổn định, liên kết, phát triển và hướng tới người dân là mục tiêu, định hướng hoạt động của Cộng đồng ASEAN

Trong kết cấu của Cộng đồng ASEAN gồm 3 trụ cột chính: Cộng đồng Chính trị - An ninh (APSC), Cộng đồng Kinh tế (AEC) và Cộng đồng Văn hóa - Xã hội (ASCC). Các quốc gia ASEAN đã đề ra những mục tiêu, biện pháp cụ thể, thiết thực trong lộ trình xây dựng Cộng đồng ASEAN, bao gồm: các kế hoạch tổng thể xây dựng 3 trụ cột Cộng đồng ASEAN, Sáng kiến hội nhập ASEAN (IAI) và Kế hoạch tổng thể kết nối ASEAN (MPAC). Theo đó, ASEAN phấn đấu tạo dựng một môi trường hòa bình và an ninh cho phát triển ở khu vực; một thị trường chung duy nhất và cơ sở sản xuất thống nhất; có sự lưu chuyển tự do của hàng hóa, dịch vụ, đầu tư, vốn và lao động có tay nghề; từ đó, nâng cao tính cạnh tranh và thúc đẩy sự thịnh vượng chung

cho cả khu vực; tạo sự hấp dẫn giới đầu tư - kinh doanh từ bên ngoài; một xã hội chia sẻ, đùm bọc, có trách nhiệm và hướng tới người dân trong khu vực. Đến nay, ASEAN đã triển khai được khoảng 85% các mục tiêu, biện pháp đề ra trong các kế hoạch tổng thể xây dựng Cộng đồng ASEAN; trong đó, trụ cột Chính trị - An ninh đạt khoảng 85%, trụ cột Kinh tế đạt gần 81% và trụ cột Văn hóa - Xã hội đạt khoảng 97%. Đồng thời, các quốc gia ASEAN đã cùng nhau triển khai được khoảng 40% Kế hoạch tổng thể kết nối ASEAN và 285 dự án trong khuôn khổ Sáng kiến liên kết ASEAN. Với kết quả này, ASEAN đang trên đường cán đích, hướng tới mốc hình thành Cộng đồng vào ngày 31-12-2015. Quá trình xây dựng Cộng đồng cũng tạo thêm xung lực mới cho những nỗ lực duy trì hòa bình, ổn định, tăng cường liên kết kinh tế nội khối, khu vực châu Á - Thái Bình Dương và không ngừng nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân.

Trong những năm qua, ASEAN ngày càng coi trọng các hoạt động lấy người dân làm trung tâm và vì lợi ích của người dân ở khu vực. Nhiều mục tiêu đề ra, nhất là trong Kế hoạch tổng thể xây dựng Cộng đồng Văn hóa - Xã hội liên quan đến cuộc sống người dân đã được ASEAN triển khai thực hiện. Điển hình là các kế hoạch, dự án, biện pháp quan trọng về phát triển chủ thể doanh nghiệp trẻ và việc làm cho thanh niên, đẩy mạnh an sinh xã hội, xóa bỏ bạo lực đối với phụ nữ và trẻ em, tăng cường hợp tác quản lý thiên tai, phòng, chống các bệnh không lây nhiễm, biến đổi khí hậu,... ở từng quốc gia và khu vực. Cũng vì lẽ đó, Ma-lai-xi-a - nước Chủ tịch ASEAN 2015 - đã xác định chủ đề của năm Chủ tịch là: *“Người dân của chúng ta, Cộng đồng của chúng ta, Tầm nhìn của chúng ta, với trọng tâm lấy người dân làm trung tâm”*. Kết quả công việc theo mục tiêu hướng tới người dân có ý nghĩa quan trọng hàng đầu đối với thành công của Cộng đồng, bởi người dân là chủ thể chính trong việc xây dựng Cộng đồng và chính những nỗ lực xây dựng Cộng đồng vì hòa bình, ổn định, phát triển cũng là để phục vụ lợi ích của người dân.

Nhận thức rõ xây dựng Cộng đồng vì mục tiêu hòa bình, ổn định và phát triển của khu vực không thể tách rời các quan hệ với các

đối tác ngoài ASEAN, nhất là đối với các cường quốc, ASEAN đã chú trọng thúc đẩy quan hệ với các đối tác nhằm tranh thủ sự ủng hộ và hỗ trợ, kể cả về nguồn lực phục vụ xây dựng Cộng đồng. ASEAN tích cực triển khai các cam kết, không ngừng nâng cao hiệu quả thực hiện các chương trình, dự án hợp tác, nhằm làm sâu sắc hơn quan hệ với các đối tác. Về phía các đối tác cũng khẳng định, tiếp tục coi trọng và thúc đẩy quan hệ với ASEAN, ủng hộ vai trò trung tâm của ASEAN trong cấu trúc khu vực đang định hình cũng như ủng hộ nỗ lực xây dựng Cộng đồng, liên kết và hội nhập khu vực của Hiệp hội.

Phát huy vai trò chủ động, tích cực và có trách nhiệm của Việt Nam trong xây dựng Cộng đồng ASEAN 2015

Qua 20 năm là thành viên của ASEAN, Việt Nam đã thực hiện đầy đủ, trách nhiệm, nghĩa vụ của mình và có đóng góp tích cực vào công việc của ASEAN, góp phần quan trọng vào sự phát triển và thành công của Hiệp hội. Thực tiễn cho thấy, chỉ sau 3 năm gia nhập ASEAN, Việt Nam đã chủ trì và tổ chức thành công Hội nghị Cấp cao ASEAN lần thứ 6 (năm 1998), đảm nhiệm thành công vai trò Chủ tịch Ủy ban thường trực ASEAN (ASC) (nhiệm kỳ 2000 - 2001), đóng góp tích cực vào việc mở rộng thành viên của ASEAN (kết nạp các nước Lào, Mi-an-ma, Cam-pu-chia), phát huy vai trò nước điều phối quan hệ đối thoại của ASEAN với các đối tác quan trọng, như: Nga, Mỹ, Ô-xtrây-li-a, Ca-na-đa, Trung Quốc và hiện đang là nước điều phối quan hệ đối thoại ASEAN - EU (nhiệm kỳ 2012 – 2015). Việt Nam cũng hoàn thành tốt vai trò Chủ tịch ASEAN 2010, góp phần tăng cường đoàn kết nội khối, phát huy “văn hóa thực thi” trong ASEAN, đưa hợp tác ASEAN chuyển biến về chất theo hướng hành động và thực chất hơn, tạo đà mạnh mẽ cho Hiệp hội hướng tới mục tiêu hình thành Cộng đồng ASEAN vào năm 2015; đồng thời, đẩy mạnh quan hệ với các đối tác và nâng cao vai trò trung tâm của ASEAN ở khu vực. Quốc hội nước ta đã chủ trì nhiều cuộc họp chung hoặc chuyên ngành của Quốc hội các nước ASEAN, tham gia tích cực các hoạt động chung của ASEAN. Các tổ chức hữu nghị, nhân dân của Việt Nam đã có những hoạt

động phong phú ở trong nước và tại các cơ chế nhân dân của ASEAN.

Đặc biệt, Việt Nam đã tham gia sâu, rộng và toàn diện trên tất cả các lĩnh vực hợp tác của ASEAN; chủ động tham gia xây dựng phương hướng phát triển và thảo luận đề thông qua các quyết sách lớn của ASEAN; tích cực cùng các nước thành viên triển khai các nội dung ưu tiên hợp tác của ASEAN, nhất là triển khai hiệu quả, đúng hạn lộ trình xây dựng Cộng đồng. Năm 2014, cùng với các quốc gia thành viên khác, Việt Nam đẩy nhanh tiến độ thực hiện những cam kết đã thỏa thuận và là một trong số các thành viên ASEAN đạt tỷ lệ cao khi hoàn thành các dòng hành động trong lộ trình đã xác định.

Về chính trị - an ninh, Việt Nam cùng các nước ASEAN tiếp tục thúc đẩy 14 lĩnh vực ưu tiên, triển khai các mục tiêu còn lại của Kế hoạch tổng thể APSC; trong đó có việc nhận, chủ trì và triển khai 04 dòng hành động trong số 32 biện pháp còn lại, được cho là khó thực hiện do tính nhạy cảm và phức tạp. Việt Nam đã tích cực triển khai sáng kiến của Hội nghị Bộ trưởng Quốc phòng ASEAN (ADMM) về thiết lập đường dây liên lạc trực tiếp giữa Bộ trưởng Quốc phòng các nước ASEAN; chủ trì tổ chức thành công Diễn đàn Biển ASEAN (AMF) và Diễn đàn Biển ASEAN mở rộng (EAMF), góp phần nâng cao vai trò của diễn đàn đối với hòa bình, ổn định, an ninh, an toàn biển cũng như tự do hàng hải trong khu vực và tham gia các hoạt động cụ thể của ASEAN cũng như giữa ASEAN với các đối tác về phòng, chống khủng bố và các loại tội phạm.

Về kinh tế, Việt Nam là một trong ba nước đạt tỷ lệ cao nhất trong việc thực hiện các mục tiêu của Kế hoạch tổng thể xây dựng Cộng đồng Kinh tế ASEAN (84,5%); tham gia tích cực trong đàm phán về các biện pháp thuận lợi hóa thương mại, đầu tư, dịch vụ; chủ động thực hiện các cam kết về giảm thuế nhập khẩu xuống mức từ 0 - 5% theo Hiệp định Thương mại hàng hóa ASEAN (đối với đa số các dòng thuế trong danh mục cắt giảm thông thường) và nỗ lực hoàn thành cam kết về xóa bỏ thuế quan đối với các sản phẩm trong các ngành ưu tiên hội nhập, mở rộng hợp tác và liên kết kinh tế giữa ASEAN với các đối tác.

Về văn hóa - xã hội, Việt Nam đã chủ động đề xuất sáng kiến, ủng hộ hợp tác trong các lĩnh vực ưu tiên của ASEAN hiện nay, như: an sinh xã hội, môi trường, quản lý thiên tai, biến đổi khí hậu và thúc đẩy, bảo vệ quyền của lao động di cư. Trên cương vị là Chủ tịch Nhóm Công tác ASEAN về Biến đổi khí hậu (giai đoạn 2014 – 2015), Việt Nam chủ trì cùng các nước thành viên xây dựng Tuyên bố chung ASEAN về Biến đổi khí hậu 2014 và được Lãnh đạo ASEAN thông qua tại Hội nghị cấp cao ASEAN-25 vừa qua (tháng 11-2014). Cũng trong năm 2014, chúng ta đã chủ trì tổ chức thành công Hội nghị Bộ trưởng phụ trách Văn hóa Nghệ thuật ASEAN lần thứ 6 và Hội nghị Bộ trưởng Y tế ASEAN lần thứ 12 và các hội nghị liên quan. Các hoạt động tích cực, chủ động và có trách nhiệm của Việt Nam đã góp phần đưa Hiệp hội tiến gần đến mục tiêu hoàn thành xây dựng Cộng đồng ASEAN 2015.

Trước những diễn biến phức tạp ở Biển Đông, nhất là việc Trung Quốc hạ đặt trái phép giàn khoan Hải Dương-981 trên thềm lục địa và vùng đặc quyền kinh tế của Việt Nam, chúng ta đã kiên trì trao đổi cùng các quốc gia trong khu vực để tăng đồng thuận; cùng nhau bày tỏ lo ngại chung đối với những diễn biến đe dọa đến hòa bình, an ninh khu vực; kêu gọi sự kiềm chế, không sử dụng hoặc đe dọa sử dụng vũ lực, mà kiên trì giải quyết các tranh chấp thông qua các biện pháp hòa bình, phù hợp với luật pháp quốc tế; trong đó có Công ước của Liên hợp quốc về Luật Biển năm 1982 và các cam kết khu vực, nhằm bảo đảm hòa bình, ổn định, an ninh, an toàn hàng hải và hàng không ở Biển Đông. Lần đầu tiên kể từ năm 1992, các Bộ trưởng Ngoại giao ASEAN đã ra Tuyên bố riêng về Biển Đông (ngày 10-5-2014) bày tỏ quan ngại về diễn biến phức tạp ở Biển Đông và khẳng định lập trường chung của ASEAN. Lập trường của Việt Nam và ASEAN đã được sự ủng hộ của nhiều đối tác của ASEAN. Đồng thời, Việt Nam còn chủ động, tích cực phối hợp với các nước thành viên khác trong ASEAN thúc đẩy tiến trình tham vấn với Trung Quốc về thực hiện đầy đủ và hiệu quả Tuyên bố về ứng xử của các bên ở Biển Đông (DOC), đặc biệt là đối với Điều 5 (về kiềm chế và không làm phức tạp tình hình) và thảo luận

xây dựng Bộ quy tắc ứng xử của các bên ở Biển Đông (COC).

Tích cực, chủ động xây dựng định hướng phát triển của Hiệp hội giai đoạn sau 2015

Xây dựng Cộng đồng ASEAN là một giai đoạn của tiến trình phát triển, do đó mốc 31-12-2015 khi Cộng đồng ASEAN hình thành không phải là đích cuối cùng của liên kết ASEAN, mà là sự khởi đầu của một giai đoạn phát triển mới của Hiệp hội. Trên cơ sở nhận thức chung như vậy, các quốc gia thành viên ASEAN đã nhất trí xây dựng nội dung Tầm nhìn của Cộng đồng ASEAN sau 2015 (giai đoạn 2016 - 2025) và việc xây dựng này, cần kế thừa kết quả triển khai lộ trình xây dựng Cộng đồng ASEAN (giai đoạn 2009 - 2015); đồng thời, nâng tầm liên kết, kết nối ASEAN và khu vực lên mức cao hơn. Hiện nay, ASEAN đã thành lập Nhóm Đặc trách cao cấp, bao gồm đại diện của 10 nước thành viên và đã tiến hành thương lượng với quyết tâm hoàn tất nội dung Dự thảo Tầm nhìn trước cuối năm nay để trình Hội nghị Cấp cao ASEAN-27 (vào tháng 11-2015). Để tiếp tục phát huy tinh thần tích cực, chủ động và có trách nhiệm của 20 năm tham gia hợp tác ASEAN; đồng thời, phấn đấu để có đóng góp trong xây dựng, định hình luật chơi chung, phương hướng của chúng ta trong năm bản lề 2015 là: *tham gia hợp tác sâu hơn, hiệu quả hơn trong các hoạt động hợp tác ASEAN*; trong đó tập trung vào các nội dung cụ thể sau:

Một là, tích cực và chủ động đóng góp vào việc phát huy vai trò, sự đoàn kết của ASEAN trong việc duy trì hòa bình, ổn định ở khu vực thông qua việc đẩy mạnh xây dựng lòng tin, đề cao luật pháp quốc tế, các chuẩn mực ứng xử chung liên quan đến ngăn ngừa xung đột, giải quyết hòa bình các tranh chấp quốc tế; trong đó có việc thực hiện DOC, xây dựng COC, củng cố và nâng cao giá trị các công cụ và cơ chế hợp tác chính trị - an ninh hiện có ở khu vực.

Hai là, để hoàn thành công việc ở cấp độ quốc gia liên quan đến việc hình thành Cộng đồng ASEAN 2015, các bộ, ngành liên quan cần khẩn trương hoàn thành các chương trình, kế hoạch mà Hiệp hội đã đề ra; đồng thời, rà soát nhằm kiến nghị việc

sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới các quy định pháp luật và thủ tục hành chính cho phù hợp với các cam kết. Tuyên truyền về Cộng đồng ASEAN 2015 nhằm nâng cao nhận thức của người dân về ASEAN và coi hoạt động của Việt Nam tại tổ chức này có ý nghĩa quan trọng trong năm hình thành Cộng đồng.

Ba là, để chủ động tham gia xây dựng Tầm nhìn Cộng đồng ASEAN sau 2015, đòi hỏi các bộ, ngành khẩn trương xác định các nội dung ưu tiên hợp tác ASEAN trong 10 năm tới; từ đó, lồng ghép vào các chương trình, kế hoạch chung của ASEAN trong quá trình xây dựng văn kiện Tầm nhìn ASEAN sau 2015.

Bốn là, qua nghiên cứu những chuyển biến mới của tình hình quốc tế, tổng kết kết quả hoạt động của ASEAN và trên cơ sở những nhiệm vụ về phát triển kinh tế - xã hội, đối ngoại, chúng ta cần chủ động đề xuất thêm những sáng kiến, cách thức và biện pháp để thúc đẩy liên kết ASEAN, củng cố và tăng cường đoàn kết, thống nhất và vai trò trung tâm của ASEAN ở khu vực; đẩy mạnh quan hệ đối ngoại của ASEAN.

Năm là, tiếp tục nâng cao nhận thức của các cấp, các ngành về tầm quan trọng chiến lược của việc Việt Nam tham gia hợp tác ASEAN để có sự đầu tư thích đáng về nhân lực và nguồn lực; tăng cường hiệu quả của các cơ chế phối hợp giữa các bộ, ngành, địa phương và nâng cao hơn nữa năng lực của cán bộ tham gia hợp tác ASEAN sau khi Cộng đồng ra đời.

Với tinh thần đó, Việt Nam sẽ tiếp tục những nỗ lực, cùng các nước thành viên ASEAN hoàn thành mục tiêu xây dựng Cộng đồng, góp phần thúc đẩy hòa bình, ổn định và phát triển, vì cuộc sống tốt đẹp hơn của người dân trong khu vực.

LÊ HOÀI TRUNG, Thứ trưởng Bộ Ngoại giao

1 - Trước năm 1984, Hiệp hội chỉ gồm 5 nước, đến nay đã phát triển lên 10 nước thành viên.

Tạp chí Quốc phòng toàn dân

Dự luận kỳ vọng Cộng đồng ASEAN sẽ phát triển mạnh mẽ

VOV.VN - Ngày 31/12, là một ngày đặc biệt quan trọng của Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á khi nó đánh dấu chính thức thành lập Cộng đồng ASEAN.

Đứng trước cột mốc quan trọng này, các nước thành viên ASEAN đều hết sức mong chờ và kỳ vọng Cộng đồng tiếp tục phát triển mạnh mẽ trong tương lai, mang lại những lợi ích thiết thực cho người dân và các quốc gia thành viên.

Với khoảng 625 triệu dân Cộng đồng ASEAN hiện là nền kinh tế xếp thứ 7 thế giới với GDP hơn 2.500 tỷ USD và có vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài lên tới 136 tỷ USD. Việc thành lập một Cộng đồng ASEAN được kỳ vọng sẽ nâng vị trí của khu vực trong 10 năm tới sẽ trở thành nền kinh tế lớn thứ 4 thế giới.

Dự báo tốc độ tăng trưởng kinh tế hàng năm của ASEAN khoảng 7% và Tổng sản phẩm quốc nội (GDP) được dự báo sẽ tăng lên gấp đôi, đạt 4.600 tỷ USD vào năm 2025.

Phó thủ tướng kiêm Bộ trưởng Bộ ngoại giao Lào Thongloun Sisoulith cho rằng: Tuyên bố thành lập cộng đồng ASEAN có ý nghĩa rất lớn đối với các nước thành viên ASEAN.

Đối với CHDCND Lào, điều này sẽ tạo thuận lợi cho sự phát triển kinh tế xã hội ở Lào đặc biệt thông qua việc thu hẹp khoảng cách phát triển, tăng cường hội nhập kinh tế và kết nối khu vực. Qua đó đưa Lào trở thành một quốc gia kết nối trên đất liền của khu vực và trong tương lai sẽ hội nhập nhiều hơn với thế giới, nhằm tăng thu nhập cho đất nước và tạo ra các cơ hội cho doanh nhân Lào nâng cao năng lực để có thể cạnh tranh tốt hơn trong thị trường khu vực và thế giới.

Với khẩu hiệu "Vì con người và lấy con người làm trung tâm", từng người dân trong Cộng đồng ASEAN sẽ là những người được hưởng lợi từ tiến trình hội nhập này.

Anh Khamman, một người dân ở thủ đô Vientiane của Lào chia sẻ: Lào với dân số hơn 6 triệu dân, đầu năm tới cũng sẽ giảm thuế nhập khẩu hàng hóa từ các nước ASEAN về 0%. Khi đó, Việt Nam nhập khẩu hàng hóa từ Lào cũng có lợi, cũng như các nước láng giềng.

"Lào nằm ở vị trí trung tâm của ASEAN, là nơi cung cấp điện, năng lượng cho các nước trong khu vực. Khi hình thành cộng đồng ASEAN, tác động tích cực sẽ được nhân lên, kinh tế tăng trưởng, thu nhập

bình quân đầu người cũng sẽ tăng, tỷ lệ thụ hưởng hàng hóa cũng sẽ tăng, đời sống nhân dân cũng được cải thiện, tôi cho rằng, điều này sẽ có lợi lớn cho nhân dân các nước ASEAN, anh Khamman nói.

Trong khi đó, bạn Neang Phola, một sinh viên đang học tại thủ đô Phnompenh của Campuchia cho biết: "Tôi rất vui khi Campuchia được gia nhập Cộng đồng kinh tế ASEAN vì khi tham gia vào Cộng đồng kinh tế ASEAN, các nước khác sẽ đến đầu tư rất nhiều, người dân có việc làm nhiều, tiền lương cũng cao; hàng hóa cũng nhiều giá cả thấp. Tôi xin mở rộng vòng tay để chào đón cộng đồng kinh tế ASEAN".

Cộng đồng ASEAN là cánh cửa hội nhập sâu hơn về mọi mặt giữa các nước thành viên khi giao thông đi lại thuận lợi hơn, thúc đẩy tự do dịch chuyển vốn và lao động, từ đó giúp các nước học hỏi lẫn nhau về phát triển nguồn nhân lực, tạo sự cân bằng hơn về trình độ lao động. Bên cạnh đó, việc hình thành Cộng đồng ASEAN cũng đặt ra nhiều thách thức cho các nước thành viên.

Seang So Panha, Giám đốc Viện Quốc tế - Campuchia - ASEAN của Campuchia nhận định: "Hiện nay chúng ta không thể sản xuất đóng cửa được mà mình phải biết mở cửa để cạnh tranh. Việc cạnh tranh phải dựa vào thế mạnh sản xuất của doanh nghiệp, sản xuất thế nào để sản phẩm mình có chất lượng tốt giá cả thấp.

Các doanh nghiệp làm gì cũng phải đạt tiêu chuẩn quốc tế, ngay cả công tác quản lý tài chính cũng phải quản lý theo tiêu chuẩn quốc tế. Việc dịch chuyển hàng hóa, tài chính, dịch vụ và các ngành nghề khác trong khối sẽ diễn ra tự do, các doanh nghiệp phải tìm hiểu xem mình có thể phát huy được gì".

"Tôi kêu gọi toàn xã hội phải biết làm chủ trong việc hòa nhập cộng đồng kinh tế ASEAN, đặc biệt là lực lượng thanh niên phải biết mình đang làm chủ ASEAN, là người tham gia xây dựng ASEAN; thanh niên không nên trông chờ là ASEAN sẽ giúp mình được gì mà mình phải tự hỏi là mình sẽ phải làm gì để giúp ASEAN phát triển".

"Thanh niên phải cố gắng học, đặc biệt là học chuyên môn cho vững như xây dựng, y tế, kế toán và đo đạc bản đồ. Đây là chuyên môn mà ASEAN rất cần. Tiếng Anh là ngôn ngữ thông dụng cho các nước ASEAN để cũng nhau xây dựng ASEAN ngày càng phát triển trong thời gian tới", ông Seang So Panha nói.

Biết vượt qua những thách thức đó và phát huy thế mạnh của những nền kinh tế năng động trong khu vực, Cộng đồng ASEAN sau khi chính thức được thành lập sẽ phát huy vai trò trung tâm ở khu vực và nâng tầm vị thế của mình trên toàn cầu.

Người dân Cộng đồng ASEAN có thể tự tin và tự hào rằng, lần đầu tiên trong cả chặng đường lịch sử, Đông Nam Á từ chỗ là một khu vực bị chia cắt, xung đột, nghèo đói, nay trở thành khu vực hòa bình, hòa hợp, gắn kết, năng động, tự cường và thịnh vượng./.

BA TRỤ CỘT CHÍNH CỦA CỘNG ĐỒNG ASEAN

Ngày 31/12, Cộng đồng ASEAN đã chính thức ra đời. Đây là dấu mốc quan trọng trong lịch sử của ASEAN. Dưới mái nhà chung này, các dân tộc ở Đông Nam Á sẽ cùng gắn kết, chia sẻ lợi ích và phát triển trên chặng đường mới.

Mục tiêu tổng quát của Cộng đồng ASEAN là xây dựng hiệp hội thành một tổ chức hợp tác liên chính phủ ở mức sâu rộng và nhiều ràng buộc hơn trên cơ sở pháp lý là Hiến chương ASEAN. Cộng đồng được hình thành dựa trên 3 trụ cột là Cộng đồng Chính trị-An ninh, Cộng đồng Kinh tế và Cộng đồng Văn hóa-Xã hội.

Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng và Lãnh đạo các nước dự tiệc chiêu đãi chào mừng Hội nghị do Thủ tướng Malaysia và Phu nhân chủ trì. Ảnh: Đức Tám – TTXVN

Cộng đồng Chính trị-An ninh ASEAN (APSC)

APSC nhằm mục tiêu là dựng một môi trường hòa bình và an ninh cho phát triển ở khu vực Đông Nam Á thông qua việc nâng cao hợp tác chính trị-an ninh trong khối ASEAN, kết hợp với sự tham gia và đóng góp xây dựng của các đối tác bên ngoài. Điều cần lưu ý là APSC không nhằm tạo ra một khối phòng thủ chung.

Kế hoạch hành động xây dựng APSC - được thông qua tại Hội nghị Cấp cao ASEAN lần thứ 10 vào tháng 11/2004 đã khẳng định lại các mục tiêu và nguyên tắc cơ bản của Hiệp hội và đề

ra 6 lĩnh vực hợp tác chính gồm: Hợp tác chính trị; Xây dựng và chia sẻ chuẩn mực ứng xử; Ngăn ngừa xung đột; Giải quyết xung đột; Kiến tạo hòa bình sau xung đột và Cơ chế thực hiện. Kèm theo đó là danh mục 75 hoạt động cụ thể để xây dựng APSC.

Kế hoạch tổng thể APSC 2009-2015 xác định 3 thành tố chính của APSC gồm: (1) Xây dựng một cộng đồng dựa trên các giá trị và chuẩn mực chung; (2) Tạo dựng một khu vực gắn kết, hòa bình và tự cường với trách nhiệm chung đối với an ninh toàn diện; (3) Hướng tới một khu vực năng động và rộng mở với bên ngoài trong một thế giới ngày càng liên kết và tùy thuộc.

Để thúc đẩy thành tố đầu tiên của APSC, ASEAN đang không ngừng tăng cường hợp tác chính trị, hình thành và chia sẻ các chuẩn mực thể hiện trong Hiệp ước Thân thiện và Hợp tác (TAC), Hiệp ước về Khu vực Đông Nam Á không có Vũ khí hạt nhân (SEANWFZ), Tuyên bố về Ứng xử của các bên ở Biển Đông (DOC), thúc đẩy hợp tác an ninh biển...

Để cụ thể hóa thành tố thứ 2, ASEAN tập trung hợp tác xây dựng lòng tin, thúc đẩy đối thoại, hiểu biết lẫn nhau nhằm ngăn ngừa xung đột, thúc đẩy hợp tác về quốc phòng-an ninh, nghiên cứu các biện pháp giải quyết xung đột một cách hòa bình và hợp tác kiến tạo hòa bình sau xung đột cũng như hợp tác trên các lĩnh vực an ninh phi truyền thống.

Với thành tố thứ 3, ASEAN tích cực tăng cường vai trò trung tâm trong hợp tác khu vực và xây dựng cộng đồng, mở rộng quan hệ với các đối tác bên ngoài, nỗ lực phát huy vị trí là động lực chính trong một cấu trúc khu vực cởi mở và minh bạch.

Các lĩnh vực hợp tác hướng tới APSC ngày càng được thúc đẩy và đi vào chiều sâu, như hợp tác quốc phòng được đẩy mạnh qua cơ chế Hội nghị Bộ trưởng Quốc phòng ASEAN (ADMM) và ADMM Mở rộng (ADMM+); hợp tác đảm bảo an

ninh biển được thúc đẩy theo khuôn khổ Diễn đàn Biển ASEAN (AMF) và Diễn đàn Biển ASEAN Mở rộng (EAMF); Ủy ban liên Chính phủ ASEAN về Nhân quyền (AICHR) được thành lập theo quy định của Hiến chương và ASEAN lần đầu tiên đã thông qua Tuyên bố về Nhân quyền (AHRD), khẳng định cam kết hợp tác thúc đẩy và bảo vệ các quyền tự do cơ bản của người dân trong khu vực...

Cộng đồng Kinh tế ASEAN (AEC)

AEC có mục tiêu tạo ra một thị trường chung duy nhất và cơ sở sản xuất thống nhất, trong đó có sự lưu chuyển tự do của hàng hóa, dịch vụ, đầu tư, vốn và lao động có tay nghề, từ đó nâng cao tính cạnh tranh và thúc đẩy sự thịnh vượng chung cho cả khu vực, tạo sự hấp dẫn với đầu tư và kinh doanh từ bên ngoài. Sự phát triển của AEC sẽ là tiền đề thúc đẩy việc thực hiện hai trụ cột còn lại.

Các nhà lãnh đạo ASEAN đã nhất trí thông qua Kế hoạch tổng thể về AEC với những đặc điểm và nội dung sau: Tới sau năm 2015 sẽ đưa ASEAN trở thành một thị trường duy nhất và một cơ sở sản xuất thống nhất, trong đó có sự lưu chuyển tự do của hàng hóa, dịch vụ, đầu tư, vốn và lao động có tay nghề; một khu vực kinh tế có sức cạnh tranh cao; một khu vực phát triển kinh tế đồng đều, nhất là thực hiện có hiệu quả Sáng kiến liên kết ASEAN (IAI); một khu vực ASEAN hội nhập đầy đủ vào nền kinh tế toàn cầu.

Nhằm xây dựng một khu vực cạnh tranh về kinh tế, ASEAN thúc đẩy chính sách cạnh tranh, bảo vệ người tiêu dùng, bảo vệ sở hữu trí tuệ, phát triển cơ sở hạ tầng, thương mại điện tử... Hướng tới mục tiêu phát triển kinh tế đồng đều, ASEAN đã thông qua và đang triển khai Khuôn khổ ASEAN về Phát triển Kinh tế đồng đều (AFEED), trong đó đáng chú ý là hỗ trợ các nước thành viên gia nhập sau, khuyến khích các doanh nghiệp nhỏ và vừa phát triển.

Cộng đồng Văn hóa - Xã hội (ASCC)

Mục tiêu của ASCC là góp phần xây dựng một Cộng đồng ASEAN lấy con người làm trung tâm; có trách nhiệm xã

hội nhằm xây dựng tình đoàn kết và thống nhất bền lâu giữa các quốc gia và dân tộc ASEAN bằng cách tiến tới một bản sắc chung; xây dựng một xã hội chia sẻ, đùm bọc, hòa thuận và rộng mở nơi mà cuộc sống, mức sống và phúc lợi của người dân được nâng cao.

ASCC sẽ có mối quan hệ hỗ trợ chặt chẽ và tạo thuận lợi cho việc hình thành APSC và AEC. Kế hoạch Tổng thể xây dựng Cộng đồng Văn hóa-Xã hội ASEAN gồm 6 thành tố chính: Phát triển con người; Phúc lợi và bảo hiểm xã hội; Các quyền và bình đẳng xã hội; Đảm bảo môi trường bền vững; Tạo dựng bản sắc ASEAN; Thu hẹp khoảng cách phát triển. Về phát triển nguồn nhân lực, ASEAN khuyến khích phát triển giáo dục suốt đời và sử dụng ICT như những phương tiện thúc đẩy nền giáo dục ASEAN và nâng cao nhận thức về ASEAN. Về phúc lợi và bảo trợ xã hội, ASEAN tập trung hợp tác y tế ngăn ngừa và kiểm soát bệnh dịch truyền nhiễm, HIV/AIDS, các bệnh dịch truyền nhiễm mới nổi khác; giảm nghèo, đảm bảo an ninh lương thực, năng lượng, xây dựng ASEAN không có ma túy, dự phòng và ứng phó thiên tai thảm họa... Về các quyền và công bằng xã hội, ASEAN đẩy mạnh hợp tác thúc đẩy và bảo vệ quyền của các nhóm đối tượng yếu thế như phụ nữ, trẻ em, người già, người khuyết tật, người lao động di cư... Về bảo đảm bền vững môi trường, ASEAN tăng cường hợp tác ứng phó với các thách thức môi trường xuyên biên giới như ô nhiễm khói mù, chất thải, bảo vệ môi trường biển, đa dạng sinh học, ứng phó biến đổi khí hậu.

Về xây dựng bản sắc ASEAN và nâng cao ý thức cộng đồng, ASEAN chú trọng gìn giữ và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống của khu vực, thúc đẩy trao đổi văn hóa, giao lưu nhân dân, đề cao nguyên tắc thống nhất trong đa dạng, tăng cường sự hiểu biết và chia sẻ giữa người dân về văn hóa, lịch sử, tôn giáo và văn minh.

VIỆC THÀNH LẬP CỘNG ĐỒNG ASEAN CÓ Ý NGHĨA RẤT QUAN TRỌNG

Cộng đồng ASEAN 2015- người dân thụ hưởng nhiều lợi ích. (ảnh: KT).

Đánh giá về năm 2015 của ASEAN, TTXVN dẫn lời ông Trương Văn Lĩnh, Chủ nhiệm Trung tâm Nghiên cứu Quốc tế, Viện Khoa học xã hội Trung Quốc, cho rằng trong bối cảnh tình hình quốc tế phức tạp, việc ASEAN có thể duy trì được sự phát triển, ổn định tình hình chính trị là điều không phải dễ dàng.

Chuyên gia Trương cho biết thêm, về mặt kinh tế, do kinh tế thế giới phục hồi yếu ớt, tăng trưởng kinh tế Đông Nam Á cũng đối mặt với áp lực suy thoái và áp lực điều chỉnh kết cấu kinh tế khá lớn trong khi tiếp tục dẫn đầu, dự báo tăng lãi suất của Cục Dự trữ Liên bang Mỹ cũng từng khiến thị trường tài chính một số nước Đông Nam Á xuất hiện dấu hiệu bất ổn. Nhưng nhìn chung, trong tình hình cả nền kinh tế toàn cầu không ổn định, kinh tế ASEAN cũng có thể duy trì sự ổn định cơ bản.

Xây dựng Cộng đồng ASEAN là một giai đoạn của tiến trình phát triển, do đó mốc 31/12/2015 khi Cộng đồng ASEAN hình thành không phải là đích cuối cùng của liên kết ASEAN, mà là sự khởi đầu của một giai đoạn phát triển mới của Hiệp hội. Trên cơ sở nhận thức chung như vậy, các quốc gia thành viên ASEAN đã nhất trí xây dựng nội dung Tầm nhìn của Cộng đồng ASEAN sau 2015 (giai đoạn 2016 - 2025).

Tầm nhìn Cộng đồng ASEAN đề ra định hướng tiếp tục củng cố và làm sâu

sắc hơn Cộng đồng ASEAN với mục tiêu bao trùm là đưa ASEAN trở thành một tổ chức hợp tác khu vực mở có mức độ liên kết sâu rộng hơn và có vai trò quan trọng hơn ở khu vực; một Cộng đồng vận hành theo luật lệ, có sự tham gia rộng rãi hơn của người dân và mang lại những lợi ích thiết thực hơn cho người dân.

Theo văn kiện, Cộng đồng Chính trị-An ninh hướng tới 4 mục tiêu lớn: Một là hoạt động theo luật lệ, hướng tới người dân và lấy người dân làm trung tâm. Hai là duy trì hòa bình, an ninh và ổn định khu vực. Ba là tăng cường đoàn kết, thống nhất và vai trò trung tâm của ASEAN. Bốn là tăng cường năng lực thể chế và sự hiện diện của ASEAN.

Cộng đồng Kinh tế hướng tới 5 mục tiêu: Trước hết ASEAN hướng đến một nền kinh tế thống nhất và liên kết cao. Thứ hai, ASEAN sẽ là một nền kinh tế năng động, đổi mới và cạnh tranh. Tiếp đó là mục tiêu kết nối kinh tế và liên kết theo ngành. Mục tiêu tiếp theo là tự cường, dung nạp và chú trọng người dân. Mục tiêu cuối cùng là gắn kết nền kinh tế ASEAN vào nền kinh tế toàn cầu.

Cộng đồng Văn hóa- Xã hội ASEAN cũng đề ra 5 mục tiêu bao gồm: Một là thu hút sự tham gia của người dân và mang lại lợi ích thiết thực cho người dân. Hai là cộng đồng dung nạp nhằm đáp ứng tốt hơn lợi ích của người dân về phúc lợi, bảo trợ xã hội, bình đẳng giới, quyền con người, giảm nghèo, y tế, việc làm, giáo dục và thông tin. Ba là cộng đồng bền vững. Bốn là cộng đồng tự cường. Năm là cộng đồng năng động.

Có thể thấy, Tầm nhìn Cộng đồng ASEAN đã đặt ra nhiều việc cần thực hiện trong thời gian tới cho các nước thành viên. Muốn liên kết sâu rộng hơn, các nước thành viên cần phải nỗ lực hơn nữa trên mọi mặt, mà trước hết là sự hợp tác về kinh tế. Đây là văn kiện "mở" để ngỏ khả năng điều chỉnh, bổ sung trong quá trình thực hiện.

Theo VOV

Phát biểu của Thủ tướng Chính phủ về Cộng đồng ASEAN

(Chinhphu.vn) - Ngày 31/12, nhân dịp Cộng đồng ASEAN chính thức được thành lập, Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng đã có bài phát biểu về sự kiện quan trọng này. Báo điện tử Chính phủ xin được giới thiệu toàn văn bài phát biểu của Thủ tướng.

Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng có bài phát biểu vào thời khắc Cộng đồng ASEAN được thành lập. Ảnh: VGP/Nhật Bắc

Thưa Quý vị và các bạn,

Hôm nay, vào thời khắc chuyển giao từ năm cũ sang năm mới 2016, cùng với các quốc gia thành viên Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN), chúng ta vui mừng chào đón sự ra đời Cộng đồng ASEAN của hơn 600 triệu người dân với các nền kinh tế năng động, có tổng GDP đạt 2.600 tỉ đô la Mỹ và là một cộng đồng văn hóa đa dạng, giàu bản sắc và truyền thống. Đây là dấu mốc lịch sử của tiến trình liên kết khu vực ở Đông Nam Á, thể hiện nhận thức chung và quyết tâm của các quốc gia thành viên ASEAN trong việc nâng quan hệ liên kết, hợp tác lên tầm cao mới, vì lợi ích chung là hòa bình, ổn định và thịnh vượng ở khu vực.

Vượt qua những thăng trầm và khác biệt, Cộng đồng ASEAN 2015 ngày nay là ngôi nhà chung của đại gia đình các quốc gia Đông Nam Á. ASEAN đã trưởng thành và lớn mạnh, đạt nhiều thành quả to lớn sau gần 50 năm phát triển vì mục tiêu hòa bình, thịnh vượng của các quốc gia khu vực và đang đẩy mạnh sự liên kết sâu rộng trên cả 3 trụ cột chính trị-an ninh, kinh tế và văn hóa xã hội. Vượt qua những thách thức của quá trình phát triển, ASEAN đã mang lại những lợi ích quan trọng, thiết thực cho các nước thành viên và khẳng định mạnh mẽ giá trị của tình đoàn kết, nguyên tắc đồng thuận, thống nhất của Cộng đồng. Vai trò trung tâm của ASEAN ở khu vực, nhất là cấu trúc về an ninh, đã nhận được sự tham gia hợp tác, ủng hộ của cộng đồng quốc tế, nhất là các Đối tác Đối thoại của ASEAN, bao gồm cả những cường quốc hàng đầu trên thế giới.

Với nhận thức xây dựng Cộng đồng ASEAN là một tiến trình liên tục và lâu dài, ASEAN đã đề ra Tầm nhìn 2025, khẳng định quyết tâm của tất cả các nước thành viên tiếp tục củng cố và làm sâu sắc hơn nữa liên kết ASEAN, xây dựng một Cộng đồng ASEAN vận hành theo luật lệ, thực sự hướng tới người dân, bảo đảm tốt nhất quyền và lợi ích cho người dân, có quan hệ rộng mở với các đối tác, có vai trò và vị thế ngày càng quan trọng ở cả khu vực và toàn cầu.

Thưa quý vị và các bạn,

Là quốc gia thành viên từ năm 1995, Việt Nam đã tích cực tham gia xây dựng ASEAN lớn mạnh, góp phần hiện thực hóa ý tưởng hình thành cộng đồng ASEAN gắn kết có 10 thành viên là các quốc gia Đông Nam Á. Gia nhập ASEAN là một quyết định chiến lược, đánh dấu một cột mốc quan trọng đầu tiên trong triển khai chủ trương đa phương hóa, đa dạng hóa quan hệ đối ngoại và thực hiện tiến trình hội nhập quốc tế của Việt Nam. Trong 20 năm đồng hành cùng ASEAN, với phương châm tham gia “chủ động, tích cực và có trách nhiệm”, Việt Nam nghiêm túc hoàn thành các cam kết và nghĩa vụ của một thành viên, có nhiều đóng góp quan trọng cho sự phát triển và lớn mạnh của ASEAN được các nước trong và ngoài khu vực ghi nhận, đánh giá cao. Đồng thời, những thành tựu to lớn trong công cuộc Đổi mới, phát triển kinh tế xã hội và vị thế quốc tế của Việt Nam ngày càng được nâng cao cũng là những đóng góp quan trọng cho sự vững mạnh và nâng tầm vị thế của ASEAN.

Trong thời gian tới, để hội nhập Cộng đồng ASEAN thành công với vai trò vị thế quốc gia lớn hơn, Việt Nam chúng ta phải phát huy mạnh mẽ nội lực và sức sáng tạo; cùng nhau hành động vượt qua mọi khó khăn, thách thức; tranh thủ tốt các cơ hội thuận lợi để phát triển nhanh và bền vững, mang lại lợi ích thiết thực cho người dân. Việt Nam sẽ thực thi nghiêm túc các cam kết hội nhập và hợp tác cùng các nước thành viên thực hiện thắng lợi Tầm nhìn Cộng đồng ASEAN 2025.

Thưa Quý vị và các bạn,

Chào đón Cộng đồng ASEAN chính thức hình thành và nhân dịp năm mới 2016, thay mặt Chính phủ và nhân dân Việt Nam, tôi xin gửi lời chúc mừng tốt đẹp nhất đến Chính phủ và nhân dân các nước thành viên ASEAN.

Tôi tin tưởng rằng với sự chung tay góp sức của tất cả chúng ta, Cộng đồng ASEAN sẽ ngày càng phát triển vững mạnh, mang lại nhiều lợi ích to lớn cho người dân và các quốc gia thành viên, đóng vai trò ngày càng quan trọng đối với hòa bình, ổn định và thịnh vượng ở khu vực.

Xin cảm ơn.

Cộng đồng ASEAN 2015 hình thành và dấu ấn đóng góp của Việt Nam

Nhân dịp Cộng đồng ASEAN hình thành vào cuối năm 2015, Phó Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng Bộ Ngoại giao Phạm Bình Minh đã có bài viết nhan đề "Cộng đồng ASEAN 2015 hình thành và dấu ấn đóng góp của Việt Nam". Báo Tin Tức trân trọng giới thiệu bài viết:

Ngày 22/11, tại thủ đô Kuala Lumpur, Malaysia, Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng dự Lễ ký Tuyên bố Kuala Lumpur về việc thành lập Cộng đồng ASEAN và Tuyên bố Tầm nhìn ASEAN 2025. Ảnh: Đức Tám – TTXVN

48 năm về trước, Tuyên bố Bangkok 1967 đã “khai sinh” Hiệp hội các Quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) với mục tiêu “thúc đẩy hợp tác, tạo dựng nền tảng vững chắc cho một cộng đồng hòa bình và thịnh vượng của các quốc gia khu vực” [1].

48 năm sau, vào ngày 22/11/2015, tại Hội nghị Cấp cao ASEAN lần thứ 27 diễn ra ở Thủ đô Kuala Lumpur của Malaysia, Lãnh đạo của 10 quốc gia thành viên ASEAN đã đặt bút ký văn kiện lịch sử Tuyên bố hình thành Cộng đồng ASEAN 2015, trong đó nêu rõ “sự hình thành của Cộng đồng ASEAN đã tạo ra một dấu mốc trong tiến trình liên kết, bảo đảm hòa bình, an ninh và tự cường dài lâu trong một khu vực hướng ra bên ngoài, với các nền kinh tế năng động, cạnh tranh và liên kết sâu rộng, và một cộng đồng thu nạp dựa trên ý thức mạnh mẽ về sự gắn kết và bản sắc chung” [2].

Trên chặng đường lịch sử gần nửa thế kỷ ấy, Việt Nam tự hào với những dấu ấn đóng góp quan trọng vào thành công chung của ASEAN.

Tầm nhìn ASEAN 2020: nơi khởi nguồn ý tưởng

Thập kỷ 1990, Chiến tranh lạnh qua đi và vấn đề Campuchia được giải quyết, những “nút thắt” trong quan hệ giữa các nước ở khu vực cũng dần được gỡ bỏ, mở ra những triển vọng lạc quan

cho Đông Nam Á. Sự chuyển biến căn bản của cục diện thế giới cùng sự xuất hiện của những nhân tố mới đặt ra yêu cầu tăng cường hợp tác và liên kết khu vực để gia tăng sức mạnh và lợi thế, bảo đảm tốt hơn cho hòa bình, ổn định và phát triển ở khu vực.

Xuất phát từ nhận thức chung đó, nhân dịp kỷ niệm 30 năm thành lập, các Lãnh đạo ASEAN thông qua Tầm nhìn ASEAN 2020, trong đó lần đầu tiên đề cập ý tưởng về một cộng đồng hài hòa các quốc gia Đông Nam Á, nơi “sông núi không còn ngăn cách mà gắn kết chúng ta trong hợp tác và hữu nghị” [3].

Bước sang thế kỷ 21, nhu cầu nâng tầm liên kết của ASEAN càng trở nên bức thiết trước những chuyển động không ngừng của thế giới và khu vực. Tháng 10/2003 với Tuyên bố Hòa hợp Bali II, các nhà Lãnh đạo ASEAN chính thức quyết định xây dựng Cộng đồng ASEAN trên 3 trụ cột Chính trị-an ninh, Kinh tế và Văn hóa-Xã hội vào năm 2020; và tiếp đến tháng 1/2007 nhất trí đẩy nhanh liên kết nội khối rút ngắn 5 năm tiến độ hình thành Cộng đồng vào năm 2015 để bắt kịp xu hướng toàn cầu hóa và hội nhập ngày càng sâu sắc.

Hiến chương ASEAN có hiệu lực năm 2008 tạo dựng một khuôn khổ pháp lý và thể chế toàn diện cho liên kết ASEAN mà trước hết là mục tiêu hình thành Cộng đồng ASEAN 2015.

Tiếp nối các mục tiêu và định hướng đã đề ra trên ba trụ cột, Lộ trình xây dựng Cộng đồng ASEAN (2009-2015) là một bước cụ thể hóa quan trọng với hơn 800 đầu việc nhằm thúc đẩy liên kết của ASEAN sâu rộng và toàn diện hơn. Bảy năm triển khai Lộ trình với tỷ lệ đạt 94% phản ánh nỗ lực bền bỉ của các nước thành viên và cùng với đó là những kết quả quan trọng mà ASEAN đã gặt hái được.

Hợp tác chính trị-an ninh được nâng lên một tầm cao mới

Với mục đích bảo đảm môi trường hòa bình, hòa hợp cho nhân dân và các nước thành viên, ASEAN không ngừng củng cố và phát triển hợp tác chính trị-an ninh, rộng lớn hơn về lĩnh vực, sâu sắc hơn về nội dung và phong phú hơn về hình thức.

Các nguyên tắc và chuẩn mực ứng xử như Hiệp ước Thân thiện và Hợp tác Đông Nam Á (TAC), Hiệp ước khu vực Đông Nam Á không có vũ khí hạt nhân (SEANWFZ), Tuyên bố về Ứng xử giữa các bên ở Biển Đông (DOC) được phát huy, trở thành nền tảng chỉ đạo không chỉ quan hệ

giữa các nước thành viên mà cả giữa ASEAN với các đối tác bên ngoài.

Giá trị của các chuẩn mực đó được nhân rộng góp phần thúc đẩy văn hóa đối thoại, tham vấn và xây dựng lòng tin ở khu vực. Nhiều vấn đề và nội dung hợp tác được đưa lên bàn nghị sự và thảo luận với tinh thần thẳng thắn và cởi mở như Biển Đông, an ninh hàng hải, nhân quyền, pháp lý, các vấn đề an ninh phi truyền thống.

Nhiều cơ chế đã được thiết lập và đưa vào vận hành hiệu quả như Hội nghị Bộ trưởng Ngoại giao ASEAN (AMM); Hội nghị Bộ trưởng Quốc phòng ASEAN (ADMM); Ủy ban liên chính phủ ASEAN về Nhân quyền (AICHR); Diễn đàn Biển ASEAN (AMF); Viện Hòa bình và Hòa giải ASEAN (AIPR).

Những thành tựu trên đã góp phần tăng cường hiểu biết và tin cậy giữa các nước thành viên, củng cố đoàn kết nội khối ngày một bền chặt và khẳng định vai trò chủ đạo của ASEAN trong việc duy trì môi trường hòa bình, an ninh ở khu vực.

Hợp tác kinh tế cùng phát triển thịnh vượng

Khởi nguồn từ Khu vực Mậu dịch Tự do ASEAN (AFTA) năm 1992, liên kết và kết nối kinh tế ASEAN không ngừng mở rộng, không chỉ tạo ra sức mạnh cộng hưởng cho nền kinh tế khu vực, mà còn ứng phó và vượt qua các cuộc khủng hoảng kinh tế khu vực và toàn cầu.

Các liên kết ấy được thể hiện sinh động qua 4 đặc trưng của Cộng đồng Kinh tế ASEAN, đó là một thị trường chung và không gian sản xuất thống nhất gắn liền với lưu chuyển thuận lợi của hàng hóa, dịch vụ, đầu tư, lao động kỹ năng và vốn; một khu vực kinh tế cạnh tranh; một khu vực phát triển kinh tế đồng đều; và một khu vực hội nhập sâu rộng vào nền kinh tế toàn cầu.

Sự hình thành Cộng đồng Kinh tế ASEAN chắc chắn sẽ mang lại cho kinh tế các nước thành viên thêm động lực để phát triển và nhờ đó mà người dân ASEAN ngày càng được thụ hưởng mức sống cao hơn. Gộp cả 10 nền kinh tế, ASEAN là một thị trường chung của hơn 625 triệu dân với tổng GDP là 2.600 tỷ USD, mở ra triển vọng lớn về thương mại và đầu tư.

Trong giai đoạn 2007- 2013, tổng thương mại của ASEAN đã tăng từ mức 1.600 tỷ USD lên mức 2.500 tỷ USD; đầu tư trực tiếp vào ASEAN tăng từ 84 tỷ USD lên 122 tỷ USD (mức cao nhất so với toàn cầu trong năm 2013). Dự kiến GDP sẽ tăng 7,1% và tạo 14 triệu việc làm trong mười năm tới. Tiếp đà phát triển này, ASEAN là nền kinh tế lớn thứ 7 thế giới hiện nay sẽ kỳ vọng trở thành nền kinh tế lớn thứ 4 thế giới vào năm 2050.

Hợp tác văn hóa-xã hội gắn liền với cuộc sống của người dân

Trải rộng trên hầu khắp các lĩnh vực từ giáo dục, văn hóa, y tế, phúc lợi xã hội, môi trường đến ứng phó các thách thức như bệnh dịch, ma túy, thiên tai..., trụ cột văn hóa-xã hội góp phần chăm lo và nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân một cách toàn diện và thực chất.

Trong thập kỷ qua, tỷ lệ người nghèo, người cực nghèo ở các nước thành viên đã giảm hơn 4 lần; số người thuộc tầng lớp trung lưu tăng gấp 6 lần, từ 50 triệu người năm 2004 lên 300 triệu người năm 2014.

Các hoạt động hợp tác hiệu quả và sôi động thông qua nhiều khuôn khổ và cơ chế đã hình thành thói quen hợp tác và chia sẻ, để cùng nhau xây dựng đại gia đình các dân tộc Đông Nam Á đùm bọc và giúp đỡ lẫn nhau để cùng phát triển. Tinh thần tương thân tương ái này đang dần định hình bản sắc chung ASEAN để nối kết người dân ASEAN với nhau trong ý thức cộng đồng và đưa các giá trị ASEAN vươn xa ngoài khu vực.

Một ASEAN rộng mở với vai trò trung tâm ở khu vực

Cùng với hợp tác nội khối, ASEAN theo đuổi chính sách hướng ngoại, tạo sắc thái cởi mở cho tiến trình liên kết của ASEAN. Với vai trò “người trung gian thực tâm”, ASEAN đã thành công thu hút và gắn kết các đối tác vào hợp tác khu vực thông qua các khuôn khổ như ASEAN+1, ASEAN+3, Cấp cao Đông Á (EAS), Diễn đàn Khu vực ASEAN (ARF).

Các cơ chế này, với những đặc thù riêng, đan cài với nhau và bổ trợ cho nhau, dần định hình một cấu trúc khu vực đa tầng nấc, đa lĩnh vực với ASEAN ở vị trí tâm điểm.

Từ ARF là cơ chế an ninh đa phương đầu tiên ở khu vực, cơ chế ASEAN+3 với trọng tâm là hợp tác kinh tế, thương mại, tài chính, khuôn khổ ASEAN+1 nhằm thúc đẩy hợp tác toàn diện giữa ASEAN với các đối tác bên ngoài, đến tiến trình EAS là diễn đàn của các Lãnh đạo trao đổi về các vấn đề mang tầm chiến lược, ASEAN đã khẳng định được vai trò dẫn dắt và định hướng tại các diễn đàn, cân bằng và điều hòa các lợi ích đan xen ở khu vực.

Vai trò trung tâm của ASEAN ở khu vực nhận được sự tôn trọng và ủng hộ của tất cả các đối tác. Thành tích đối ngoại nổi bật này được phản ánh qua việc ASEAN thiết lập quan hệ đối tác chiến lược với 7 nước là Trung Quốc, Hàn Quốc, Nhật Bản, Mỹ, Úc, New Zealand và Ấn Độ và quan hệ đối tác toàn diện với Nga, EU và Canada. Hiện nay, 83 nước và tổ chức đã cử đại

sứ tại ASEAN, cho thấy uy tín và sức hấp dẫn ngày càng cao của ASEAN.

Những kết quả đạt được trong 7 năm thực hiện Lộ trình cùng cả một quá trình dài nỗ lực trước đó đã giúp chuẩn bị hành trang cho ASEAN có đủ tự tin và tâm thế để công bố Cộng đồng ASEAN chính thức ra đời vào ngày 31/12/2015.

Cộng đồng ASEAN 2015: Mô hình cao nhất của hợp tác khu vực

*Cờ Việt Nam phấp phới bay cùng cờ các nước ASEAN tại Lễ kết nạp Việt Nam là thành viên chính thức thứ 7 của ASEAN, ngày 28/7/1995.
Ảnh: Trần Sơn - TTXVN*

Trước hết, cần phải khẳng định Cộng đồng ASEAN 2015 ra đời là bước chuyển mới về chất của một ASEAN gắn kết, chia sẻ lợi ích và phát triển thịnh vượng chung. Đây là kết quả của gần nửa thế kỷ phấn đấu bền bỉ vươn lên.

Từ Tuyên bố Bangkok 1967 đến Tầm nhìn ASEAN 2020, từ Hiệp ước TAC đến Hiến chương ASEAN, từ Tuyên bố Hòa hợp Bali II đến Lộ trình xây dựng Cộng đồng ASEAN, các nước thành viên luôn nỗ lực không ngừng vì sự phát triển và thành công của ASEAN.

Tổng hòa của các nỗ lực đó đưa đến sự hình thành cộng đồng, cho thấy quá trình trưởng thành và lớn mạnh của ASEAN từ một tổ chức còn rất khiêm tốn ở Đông Nam Á trở thành một Cộng đồng ASEAN liên kết chặt chẽ trên cả 3 trụ cột về chính trị - an ninh, kinh tế và văn hóa – xã hội với vai trò và vị thế ngày càng cao ở trong khu vực và trên thế giới.

Nhìn lại từng bước tiến 48 năm qua, việc ASEAN ý thức được cần sớm hiện thực hóa ý tưởng về cộng đồng có ý nghĩa vô cùng quan trọng. Đó là một quyết sách chiến lược thức thời, một con đường đúng đắn đã lựa chọn. ASEAN có đặc thù là tập hợp của những thành viên hết sức đa dạng, từ vị trí địa lý, hoàn cảnh lịch sử, đến chế độ chính trị, truyền thống văn hóa và trình độ phát triển lại tồn tại trong môi trường cạnh tranh thường xuyên giữa các nước lớn với những tác động thuận nghịch khó lường.

Hơn nữa là sự xuất hiện và gia tăng phức tạp của các thách thức an ninh phi truyền thống mà không một quốc gia riêng lẻ nào có thể tự ứng phó và xử lý. Trong bối cảnh đó, tăng cường liên kết chặt chẽ và sâu rộng là nhu cầu bức bách đặt ra cho ASEAN để bảo đảm cùng tồn tại trong hòa bình, phát triển trong ổn định và thịnh vượng trong hài hòa của tất cả các nước thành viên.

Có thể nói, hợp tác ASEAN là một quá trình tiệm tiến, từ mức độ thấp đến cao, từ các vấn đề chung đến cụ thể, từ không chính thức đến chính thức và thể chế hóa với mục tiêu xuyên suốt là một tầm nhìn chung.

Trong dòng chảy đó, xây dựng Cộng đồng ASEAN được xác định là một quá trình tiếp diễn và lâu dài, đã, đang và sẽ tiếp tục mang lại những lợi ích cụ thể thiết thực cho cả khu vực và từng nước thành viên mà bao trùm là giữ được môi trường hòa bình, ổn định, hợp tác vì phát triển và thịnh vượng.

Sự hình thành Cộng đồng ASEAN 2015 là dấu ấn lịch sử, ghi nhận một chặng đường phấn đấu không mệt mỏi của ASEAN, đồng thời chuẩn bị nền tảng, định hướng và khuôn khổ cho ASEAN vững tin bước vào giai đoạn mới - giai đoạn củng cố vững mạnh Cộng đồng hướng tới những mục tiêu liên kết cao hơn.

Tiến trình xây dựng Cộng đồng ASEAN: Dấu ấn Việt Nam

Cộng đồng ASEAN 2015 hình thành không chỉ có ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với khu vực nói chung mà riêng với Việt Nam, ý nghĩa này còn được nhân lên bởi sự trùng hợp với dấu mốc tròn 20 năm Việt Nam gắn bó với Hiệp hội (1995-2015).

Sự gắn kết giữa ASEAN và Việt Nam là một quá trình tương hỗ, mang lại lợi ích cho nhau. Việt Nam đã có những đóng góp đáng kể vào sự lớn mạnh và thành công chung của ASEAN được các nước ghi nhận.

Với Việt Nam, tham gia ASEAN là đột phá khẩu mở cánh cửa phá vỡ bao vây cấm vận và từng bước hội nhập vào đời sống khu vực và quốc tế. Trở thành thành viên ASEAN đã giúp thúc đẩy quan hệ hữu nghị, hòa bình hợp tác giữa Việt Nam với các nước láng giềng trong khu vực trên nhiều lĩnh vực như chính trị, ngoại giao, an ninh, kinh tế và văn hóa – xã hội, tạo cho chúng ta những cơ hội và triển vọng mới phát triển đất nước.

Tham gia ASEAN còn góp phần nâng cao vị thế và tiếng nói của Việt Nam trong khu vực và trên trường quốc tế. 20 năm tham gia ASEAN chứng kiến quá trình trưởng thành của Việt Nam trên sân chơi hội nhập, từ giai đoạn học hỏi, làm quen để vượt qua những bờ ngõ, e ngại ban đầu,

đến hoàn thành đầy đủ nghĩa vụ của một thành viên và tiến tới vị thế hiện nay là một thành viên chủ động, tích cực tham gia định hình "luật chơi chung".

Có thể nói, các giai đoạn Việt Nam tham gia ASEAN luôn đồng hành, là một trong những cơ sở cho quá trình đổi mới tư duy đối ngoại của Việt Nam. Tổng kết quá trình Việt Nam tham gia ASEAN, nhiều dấu ấn đóng góp quan trọng của Việt Nam luôn gắn liền với những bước tiến đầy ý nghĩa của ASEAN.

Đóng góp ấn tượng đầu tiên của Việt Nam phải kể đến là việc ta đăng cai Hội nghị Cấp cao ASEAN 6 tại Hà Nội năm 1998 chỉ sau 3 năm gia nhập ASEAN.

Thời điểm đó, ASEAN đang bộn bề với những lo toan của hậu khủng hoảng tài chính khu vực 1997-1998, những chỉ trích, nghi ngờ về hiệu quả, thậm chí sự tồn tại của ASEAN. Với nỗ lực của các nước thành viên và đặc biệt là nước chủ nhà, Hội nghị đã thông qua Tuyên bố Hà Nội và Chương trình Hành động Hà Nội, củng cố quyết tâm cùng nhau vượt qua giai đoạn khó khăn này. Cũng tại Hội nghị, với việc áp dụng linh hoạt phương cách ASEAN, Việt Nam đã thành công thúc đẩy quyết định kết nạp Campuchia làm thành viên thứ 10, hiện thực hóa giấc mơ đoàn kết cả 10 quốc gia Đông Nam Á dưới một mái nhà chung, đặt viên gạch đầu tiên cho quá trình xây dựng Cộng đồng ASEAN.

Diễn ra vào những năm cuối của thế kỷ 20, Hội nghị đã chuyển tải thông điệp về sức sống mạnh mẽ và tinh thần đoàn kết của ASEAN, đưa ASEAN vững bước vào thế kỷ 21. Ba năm tiếp theo, với vai trò Chủ tịch ASEAN 2000-2001, chúng ta đã thúc đẩy và đưa nội dung thu hẹp khoảng cách phát triển trở thành một ưu tiên hàng đầu và thường xuyên của ASEAN với việc thông qua Tuyên bố Hà Nội 2001 về thu hẹp khoảng cách phát triển.

Trong quá trình xây dựng Cộng đồng, thu hẹp khoảng cách phát triển là bước đi quan trọng để hỗ trợ các nước thành viên hội nhập đầy đủ, hiệu quả và mang lại thịnh vượng chung cho cả khu vực. Tiếp đà những thành công đó, Việt Nam đã tham gia sâu rộng vào hợp tác ASEAN trên tất cả các lĩnh vực từ chính trị, an ninh, quốc phòng, đến kinh tế, văn hóa, y tế, giáo dục, môi trường. Vai trò của Việt Nam được thể hiện rõ nét qua những đóng góp tích cực cho quá trình xây dựng các văn kiện định hướng lớn của ASEAN như Tuyên bố Hòa hợp Bali II (2003), Chương trình Hành động Vientiane (2004), Hiến chương ASEAN (2007), Lộ trình xây dựng Cộng đồng ASEAN (2009-2015).

Đáng chú ý nhất đánh dấu sự trưởng thành vững vàng và được các nước đánh giá cao là Việt Nam hoàn thành xuất sắc nhiệm kỳ Chủ tịch ASEAN 2010

Với chủ đề “Hướng tới Cộng đồng ASEAN: Từ tầm nhìn đến hành động”, ta đã chủ động dẫn dắt, đưa bộ máy mới của Hiệp hội sau Hiến chương ASEAN vận hành trôi chảy, đẩy mạnh tiến trình xây dựng Cộng đồng theo hướng thực thi và thực chất.

Quan hệ đối ngoại của ASEAN cũng được mở rộng với việc lần đầu tiên tại Hà Nội diễn ra tới 10 Hội nghị Cấp cao giữa ASEAN với các đối tác, đưa ra nhiều định hướng lớn cho hợp tác và phát triển ở khu vực, trong đó có quyết định về việc mời Nga và Mỹ tham gia EAS.

Với những dấu ấn đó, năm 2010 được xem là năm bản lề quan trọng của ASEAN trong hành trình liên kết khu vực. Phát huy thành công của năm 2010, thực hiện thắng lợi chủ trương Đại hội Đảng lần thứ XI đề ra là “chủ động, tích cực và có trách nhiệm cùng các nước xây dựng Cộng đồng ASEAN vững mạnh”, Việt Nam tiếp tục đóng vai trò tiên phong trong việc triển khai các trọng tâm, ưu tiên hướng tới mục tiêu hình thành Cộng đồng ASEAN, là một trong những nước thực hiện đầy đủ nhất các nghĩa vụ và cam kết trong Lộ trình xây dựng Cộng đồng ASEAN, đóng góp nhiều công sức vào việc xây dựng và triển khai các văn kiện và quyết sách chiến lược của ASEAN trong giai đoạn mới như Tuyên bố về Cộng đồng ASEAN trong Cộng đồng các Quốc gia toàn cầu (2011), Tuyên bố EAS về các nguyên tắc quan hệ cùng có lợi (2011), Tuyên bố ASEAN về Nhân quyền (2012) và gần đây nhất là Tầm nhìn Cộng đồng ASEAN 2025.

Cộng đồng ASEAN chính thức hình thành sẽ đưa ASEAN bước sang một giai đoạn phát triển mới, năng động hơn và thực chất hơn. Một ASEAN liên kết sâu rộng chắc chắn sẽ tiếp tục mang lại cho các nước thành viên và khu vực nhiều lợi ích to lớn và thiết thực hơn. Tiếp tục phương châm chủ động, tích cực và có trách nhiệm, Việt Nam sẽ nỗ lực hết sức mình vì tương lai một Cộng đồng ASEAN đoàn kết và vững mạnh.

[1] Tuyên bố Bangkok 1967.

[2] Tuyên bố Hình thành Cộng đồng ASEAN 2015.

[3] Tầm nhìn ASEAN 2020.

TTXVN/Tin Tức

2015-NĂM BẢN LỀ CHO TƯƠNG LAI ASEAN

Để có được kết quả như hiện tại, các nước ASEAN một năm qua đã nỗ lực rất nhiều để hoàn thành những nhiệm vụ đề ra trong lộ trình Xây dựng Cộng đồng ASEAN.

Sáng sớm 31/12, tại trụ sở Bộ Ngoại giao Việt Nam (Hà Nội) và TPHCM diễn ra Lễ Thượng cờ ASEAN nhân ngày chính thức thành lập Cộng đồng ASEAN

Về đối ngoại, trong năm vừa qua các nước thành viên ASEAN đã tích cực tổ chức các buổi hội thảo, giao lưu, trao đổi... nhằm tìm kiếm giải pháp chung cho những vấn đề còn tồn đọng và tạo điều kiện để tăng sự hiểu biết lẫn nhau, củng cố niềm tin.

Về đối nội, mỗi nước ASEAN đều chú trọng đến việc truyền bá thông tin tới mỗi người dân về Cộng đồng chung thông qua báo, đài, tivi; qua các cuộc thi tìm hiểu, hay đưa vào chương trình giáo dục.

Có nhiều thách thức đe dọa đến an ninh và ổn định của ASEAN trong năm qua như vấn đề Biển Đông (vụ việc Trung Quốc tăng cường xây dựng trái phép đảo nhân tạo, vụ kiện của Philippines), vấn đề khủng bố (khủng bố đẫm máu ở Bangkok, Thái Lan; sự trỗi dậy của phần tử Hồi giáo cực đoan) ... nhưng các nước ASEAN vẫn vững vàng, đoàn kết, đồng thuận để đến được ngày hôm nay- trở thành một Cộng đồng thống nhất.

Năm 2015 cũng là năm ASEAN đã tổ chức thành công 2 Hội nghị cấp cao vào tháng 4 và tháng 11, mở đường cho một tương lai mới của ASEAN dưới tên gọi Cộng đồng chung.

Hội nghị cấp cao ASEAN lần thứ 26 (từ ngày 26-27/4/2015) được tổ chức ở Kuala Lumpur (Malaysia) đã bàn thảo 8 nội dung trong đó có một số điểm nhấn quan

trọng như ASEAN tiếp tục đẩy mạnh các nỗ lực cấp khu vực và quốc gia nhằm đảm bảo hình thành Cộng đồng ASEAN (AEC) đúng thời hạn vào cuối năm 2015, tích cực chuẩn bị cho giai đoạn phát triển sau 2015.

Sau Hội nghị lần thứ 26, các nước ASEAN tổng kết: ASEAN hoàn thành được hơn 93% các hoạt động trong Lộ trình xây dựng Cộng đồng ASEAN 2015; triển khai 285 dự án trong Kế hoạch tổng thể về kết nối, tập trung chủ yếu vào các dự án phát triển nguồn nhân lực và cơ sở hạ tầng; đã có 6/10 thành viên có tỷ lệ công việc hoàn thành ở mức cao, 4/10 thành viên còn lại một số vấn đề cần được đẩy mạnh.

Tiếp đó, ngày 18-22/11/2015, Malaysia tiếp tục tổ chức Hội nghị cấp cao ASEAN lần thứ 27. Tại Hội nghị ngày, các nhà lãnh đạo đã ký Tuyên bố thành lập Cộng đồng ASEAN vào ngày 31/12/ 2015 và Tuyên bố về Tầm nhìn Cộng đồng ASEAN 2025 "Cùng vững vàng tiến bước".

Đây là hai văn kiện mang tính lịch sử đối với tiến trình liên kết và phát triển của ASEAN sau gần nửa thế kỷ hình thành và phát triển, không chỉ thu hút sự quan tâm của người dân 10 nước Đông Nam Á mà cả cộng đồng quốc tế.

Văn kiện Tuyên bố thành lập Cộng đồng ASEAN là sự tuyên bố chính thức đối với thế giới về việc thành lập Cộng đồng ASEAN. Đây là bước ngoặt lịch sử của Hiệp hội khẳng định vị thế mới của Cộng đồng ASEAN trong cộng đồng quốc tế, biểu thị mạnh mẽ cam kết của ASEAN sẽ nỗ lực củng cố vững mạnh Cộng đồng ASEAN vì mục tiêu chung hòa bình, ổn định và phát triển. Tuyên bố thành lập Cộng đồng ASEAN là một dấu mốc quan trọng trong tiến trình liên kết của ASEAN.

Bên cạnh đó, các nước thành viên cũng đã ký Tuyên bố Tầm nhìn Cộng đồng ASEAN 2025. Đây là văn kiện chủ đạo, làm cơ sở và khuôn khổ cho liên kết của ASEAN trong 10 năm tới. Định hướng bao trùm của Tầm nhìn là củng cố và nâng tầm liên kết ASEAN một cách toàn diện và sâu rộng hơn trên cả 3 trụ cột chính-trị-an ninh, kinh tế và văn hóa-xã hội.

(Báo Điện tử Đài tiếng nói Việt Nam)

Biển Đông - Thách thức an ninh nghiêm trọng nhất với Cộng đồng ASEAN

VOV.VN - Vấn đề Biển Đông là vấn đề nóng nhất tại Hội nghị Cấp cao ASEAN 27 và các Hội nghị cấp cao liên quan, được coi là thách thức an ninh nghiêm trọng nhất.

Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng cùng đoàn đại biểu Việt Nam đêm 22/11 đã về đến Hà Nội, kết thúc thành công chuyến tham dự Hội nghị cấp cao ASEAN 27 và các hội nghị cấp cao liên quan diễn ra ở Kuala Lumpur, Malaysia. Kết quả nổi bật là ASEAN đã chính thức tuyên bố với thế giới thành lập Cộng đồng “thống nhất trong đa dạng” vào ngày 31/12 tới.

Đây là dấu mốc, một bước ngoặt lịch sử đưa ASEAN bước vào một giai đoạn phát triển mới, liên kết nội khối chặt chẽ hơn, nâng cao năng lực ứng phó với nhiều thách thức chung đang đặt ra, nhất là duy trì hòa bình, an ninh, ổn định ở Biển Đông. Vấn đề biển Đông cũng là vấn đề nóng nhất tại tất cả 10 hội nghị cấp cao và được coi là thách thức an ninh nghiêm trọng nhất đối với Cộng đồng ASEAN.

Dàn hợp xướng ASEAN ca tại Hội nghị Cấp cao ASEAN 27 (Ảnh: Nhật Bắc)

Dấu mốc lịch sử sau gần 50 năm liên liên kết và phát triển của ASEAN

Giai điệu ngọt ngào, thể hiện tinh thần đoàn kết, chung tay cùng đắp xây một mái nhà chung trong ASEAN ca, sau gần nửa thế kỷ giờ đây đã trở thành hiện thực. 10 quốc gia Đông Nam Á với trên 600 triệu dân, quy mô kinh tế đứng thứ 7 thế giới với GDP trên 2.700 tỷ USD sẽ trở thành một cộng đồng chung vào ngày 31/12 tới.

Quyết định lịch sử này của các nhà lãnh đạo ASEAN là đỉnh cao của một quá trình nỗ lực liên tục, đoàn kết, vượt qua sự khác biệt để thống nhất ý chí và hành động với quyết tâm chính trị cao của các nước thành viên trong gần 50 năm qua.

Thống nhất trong đa dạng với nguyên tắc nhất quán tôn trọng độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ và không can thiệp vào công việc nội bộ của nhau, Cộng đồng ASEAN ra đời chắc chắn sẽ đem đến nhiều cơ hội và lợi ích thiết thực cho mỗi người dân, mỗi quốc gia và cho cả cộng đồng. Các nhà lãnh đạo ASEAN cũng đã thông qua Tầm nhìn Cộng đồng ASEAN 2025 “Cùng Vững vàng tiến bước” nâng tầm liên kết ASEAN một cách toàn diện và sâu rộng trên cả 3 trụ cột chính-trị-an ninh, kinh tế và văn hóa-xã hội.

Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Lê Hoài Trung chia sẻ: “Sau ngày 31/12/2015, người dân ASEAN không phải chỉ là công dân của các quốc gia, của Hiệp hội nữa mà là của cả Cộng đồng. Khi thành lập cộng đồng như vậy phản ánh nhận thức và quyết tâm của các quốc gia ASEAN rằng phải có đoàn kết, liên kết ở mức độ cao hơn, tức là mức độ cộng đồng để có thể tranh thủ thuận lợi mới, đồng thời đối phó với các thách thức đặt ra...”

Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng cùng lãnh đạo các thành viên ASEAN ký Tuyên bố thành lập Cộng đồng ASEAN 2015 (Ảnh: Nhật Bắc)

Trên từng lĩnh vực ASEAN sẽ triển khai các biện pháp cụ thể sát sườn với lợi ích của người dân như: Kinh tế thương mại làm sao để biến ASEAN trở thành khu vực sản xuất và thương mại chung, rồi tìm ra các biện pháp thu hẹp khoảng cách phát triển hay trong lĩnh vực xã hội sẽ triển khai các

biện pháp, kế hoạch để liên thông giáo dục giữa các quốc gia, tạo thuận lợi hơn trong di chuyển của người dân cũng như hỗ trợ lẫn nhau trong bảo hộ công dân rồi cơ chế liên quan đến an ninh...

Có cả những vấn đề mang tính chất vĩ mô, đồng thời có những vấn đề rất cụ thể liên quan đến đời sống người dân trong khu vực”.

Biển Đông: Thách thức an ninh nghiêm trọng nhất đối với Cộng đồng ASEAN

Dấu mốc thiết lập Cộng đồng là bước ngoặt lịch sử đối với ASEAN, hứa hẹn một tương lai tươi sáng ở phía trước nhưng Cộng đồng ASEAN vẫn còn không ít khó khăn nội tại và thách thức trước mắt cần tiếp tục đoàn kết cùng nỗ lực xử lý và vượt qua.

Thủ tướng Malaysia Najib Tun Abdul Razak, Chủ tịch ASEAN 2015 nhấn mạnh một trong những thách thức lớn của ASEAN là vấn đề Biển Đông (Ảnh: Nhật Bắc)

Không phải ngẫu nhiên trong bài phát biểu khai mạc Hội nghị Cấp cao ASEAN 27, Thủ tướng Malaysia Najib Tun Abdul Razak, Chủ tịch ASEAN 2015 phải nhấn mạnh đến một trong những thách thức lớn đang đặt ra đối với ASEAN là vấn đề duy trì hòa bình, an ninh, ổn định ở Biển Đông.

Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng phát biểu tại phiên họp toàn thể ASEAN nhấn mạnh rằng "Một trong những thách thức an ninh nghiêm trọng nhất đối với khu vực hiện nay là những diễn biến ngày càng phức tạp ở Biển Đông. Việc bồi đắp, tôn tạo và xây dựng quy mô lớn các đảo, đá và các hoạt động đơn phương khác ở Biển Đông đang gây ra những hệ lụy nghiêm trọng, làm gia tăng căng thẳng, xói mòn lòng tin, gây quan ngại sâu sắc cho cộng đồng quốc tế và có thể dẫn đến nguy cơ quân sự hóa và xung đột trên biển, đe dọa hòa bình và ổn định khu vực..."

Biển Đông đã trở thành vấn đề “nóng” nhất trong Hội nghị cấp cao ASEAN 27 và tất cả 9

Hội nghị Cấp cao giữa ASEAN với các Đối tác như: Trung Quốc, Hoa Kỳ, Nhật Bản, New Zealand, Hàn Quốc, Liên Hợp Quốc, Cấp cao Đông Á... Trong tất cả các hội nghị này, Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng đều nêu rõ quan điểm, lập trường của Việt Nam về vấn đề Biển Đông.

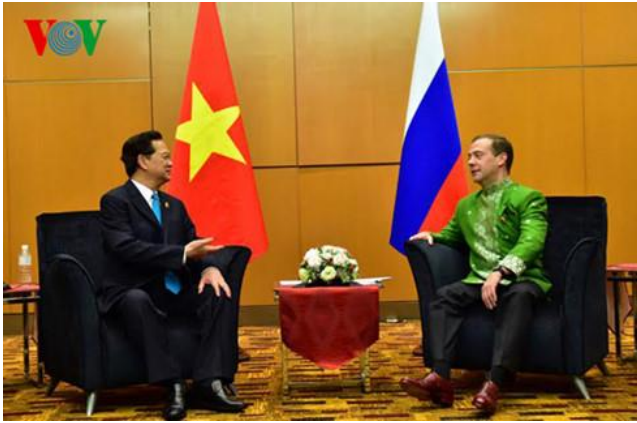
Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng trong các Hội nghị luôn đề nghị các nước không theo đuổi, không có hành động quân sự hóa ở Biển Đông (Ảnh: Nhật Bắc)

Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Lê Hoài Trung cho biết: “Thủ tướng Chính phủ kêu gọi các bên thực hiện nghiêm túc và đầy đủ Tuyên bố về Ứng xử của các bên ở biển Đông, trong đó có Điều 5 quy định các biện pháp và việc làm cần tránh, cần kiềm chế; sớm tiến tới Bộ quy tắc Ứng xử ở Biển Đông (COC); đồng thời có những biện pháp giải quyết hòa bình tranh chấp, thông qua biện pháp phù hợp với luật pháp quốc tế, nhất là Công ước của LHQ về Luật Biển 1982 và có các biện pháp ngăn ngừa xung đột, giảm căng thẳng, tăng cường lòng tin. Theo hướng đó, Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng kêu gọi tất cả các nước không theo đuổi - không có hành động quân sự hóa ở Biển Đông...”

Cộng đồng quốc tế yêu cầu Trung Quốc không quân sự hóa ở biển Đông

Cộng đồng ASEAN và các quốc gia Đối tác của ASEAN đều nhấn mạnh có lợi ích đối với hòa bình và phát triển ở khu vực Đông Nam Á vì một lẽ đương nhiên muốn hợp tác phát triển, nhất là tăng cường vai trò và phát huy lợi thế Cộng đồng ASEAN thì điều kiện tiên quyết là phải có hòa bình và ổn định.

Nhiều quốc gia chia sẻ với nhận định của Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng, một trong những thách thức lớn nhất hiện nay có thể ảnh hưởng lớn sự hợp tác phát triển, chính là xung đột có thể xảy ra trên Biển Đông, rủi ro rất lớn và cần phải ngăn chặn.

Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng có cuộc gặp song phương với Thủ tướng Nga Medvedev bên lề Hội nghị Cấp cao ASEAN (Ảnh: Nhật Bắc)

Đặc biệt tại Hội nghị Cấp cao Đông Á với sự tham dự của lãnh đạo 10 nước Đông Nam Á cùng Tổng thống Hoa Kỳ, Tổng thống Hàn Quốc, Thủ tướng các nước: Nga, Trung Quốc, Nhật Bản, Ấn Độ, Australia, New Zealand và Tổng Thư ký Liên Hợp Quốc với tư cách khách mời, ở mức độ khác nhau, gần hết các quốc gia này đều đã lên tiếng bày tỏ quan ngại trước những diễn biến phức tạp đã và đang diễn ra trên Biển Đông, nhất các hành động tôn tạo và xây dựng quy mô lớn các đảo, đá...

Nhiều quốc gia đã viện dẫn tuyên bố không theo đuổi quân sự hóa của lãnh đạo cấp cao Trung Quốc và kêu gọi nước này “nói đi đôi với làm”.

Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng gặp gỡ Tổng thống Mỹ Barack Obama bên lề Hội nghị Cấp cao ASEAN (Ảnh: Nhật Bắc)

Tổng thống Hoa Kỳ Obama một lần nữa đề nghị Trung Quốc dừng tôn tạo, dừng xây dựng và dừng quân sự hóa ở Biển Đông... Ngay trong Tuyên bố Cấp cao Đông Á lần này, các nhà lãnh đạo cũng đã nhất trí “phi quân sự hóa Biển Đông” mà Trung Quốc là một thành viên trong cơ chế hợp tác này.

Chia sẻ quan điểm của Việt Nam nói riêng và ASEAN nói chung, lãnh đạo hầu hết các quốc gia đều nêu rõ quan điểm phải đảm bảo hòa bình, ổn định, an ninh, an toàn, tự do hàng hải và hàng không ở Biển Đông; giải quyết các tranh chấp bằng biện pháp hòa bình trên cơ sở luật pháp quốc tế, nhất là Công ước của Liên Hợp Quốc về Luật Biển 1982.

Các quốc gia đồng tình cao với quan điểm không sử dụng hay đe dọa sử dụng vũ lực; đồng thời kêu gọi các bên tự kiềm chế, không tiến hành các hoạt động làm gia tăng căng thẳng; thực hiện hiệu quả và đầy đủ Tuyên bố về Ứng xử của các bên ở Biển Đông (DOC) và sớm hoàn thành Bộ quy tắc Ứng xử trên Biển Đông (COC).

Hội nghị Cấp cao ASEAN với đối tác Hàn Quốc (Ảnh: Nhật Bắc)

Quan điểm ủng hộ ASEAN trong giải quyết vấn đề Biển Đông không chỉ thấy rõ trong các tuyên bố, văn kiện của Hội nghị Cấp cao ASEAN lần này mà còn thể hiện trong các cuộc tiếp xúc song phương của Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng với các nhà lãnh đạo Hoa Kỳ, Nhật, Nga, Australia, Indonesia...

Tổng thống Hoa Kỳ Obama, Thủ tướng Nhật Bản Shinzo Abe, Thủ tướng Nga Medvedev...đều khẳng định ủng hộ quan điểm, lập trường của Việt Nam nói riêng và ASEAN nói chung về vấn đề Biển Đông.

Không chỉ thể hiện rõ sự quan ngại sâu sắc và quyết tâm không đứng ngoài cuộc về tình hình Biển Đông, cộng đồng quốc tế đã, đang và tiếp tục tìm mọi biện pháp nhằm giảm căng thẳng ở Biển Đông và ngăn ngừa xung đột, nhất là “không quân sự hóa” ở Biển Đông. Đây cũng là trách nhiệm và lợi ích chung của ASEAN và cộng đồng quốc tế vì hòa bình, ổn định, hợp tác và phát triển thịnh vượng ở khu vực và trên thế giới./.

Thành Chung